

Munich Personal RePEc Archive

The Benefits of Mandatory Non-Financial Reporting Without a Single Disclosure Framework

Atanasov, Atanas

University of Economics - Varna

2020

Online at <https://mpra.ub.uni-muenchen.de/102184/>
MPRA Paper No. 102184, posted 27 Aug 2020 10:02 UTC

**ИКОНОМИЧЕСКА НАУКА, ОБРАЗОВАНИЕ
И РЕАЛНА ИКОНОМИКА: РАЗВИТИЕ
И ВЗАИМОДЕЙСТВИЯ В ДИГИТАЛНАТА ЕПОХА**

**ECONOMIC SCIENCE, EDUCATION
AND THE REAL ECONOMY: DEVELOPMENT
AND INTERACTIONS IN THE DIGITAL AGE**

**Сборник с доклади
от Юбилейна международна научна конференция
в чест на 100-годишнината от основаването
на Икономически университет – Варна**

**Proceedings of the Jubilee International
Scientific Conference
dedicated to the 100th anniversary
of the University of Economics – Varna**

**Том III
Volume III**

2020

Издавателство „Наука и икономика“
Икономически университет – Варна

University publishing house „Science and Economics“
University of Economics – Varna

**ПОЛЗИТЕ ОТ ЗАДЪЛЖИТЕЛНО НЕФИНАНСОВО
ОТЧИТАНЕ БЕЗ ЕДИННА РАМКА ЗА ОПОВЕСТЯВАНЕ**
**THE BENEFITS OF MANDATORY NON-FINANCIAL REPORTING
WITHOUT A SINGLE DISCLOSURE FRAMEWORK**

Гл. ас. д-р Атанас Атанасов
Икономически университет – Варна
atanasov_at@ue-varna.bg

Chief Assist. Prof. Atanas Atanasov, PhD
University of Economics – Varna, Bulgaria
atanasov_at@ue-varna.bg

Abstract

The purpose of this publication is to provide a critical analysis of the applicability of the European Non-Financial Reporting Directive, and in particular of the non-financial disclosure framework applied.

The results of the study, based on a literature review of the specialized literature and analysis of currently applicable reporting frameworks, show a wide range of disclosure frameworks used. On this basis, it is concluded that a single framework for non-financial information disclosure is needed, since the use of multiple disclosure frameworks creates prerequisites for the incompatibility of disclosed information on the one hand and enables the formal fulfillment of the requirements of the European Directive on the other.

Key words: *non-financial reporting; framework; disclosure; non-financial information; harmonization.*

JEL Code: M41, M21, M14

Въведение

Динамичните промени в бизнес средата в последните години, довели до промяна на някои от традиционните бизнес модели, поставиха на преден план въпроса за цялостната оценка на дейността на компаниите. В съвременните модели за оценка на рисковете, с които следва да се съобразяват компаниите, все по-често се включват социални, екологични и организационни фактори, които оказват съществено влияние и върху финансовите измерения на дейността. В същото време тези нематериални фактори, които стоят в основата на стойността на бизнеса днес, не са

напълно обхванати от традиционните финансови отчети. Посочените промени в бизнес средата обясняват своеобразната „инвазия“ на нефинансовата отчетност в периода след 2010 г., изразяваща се както в доброволни, така и в задължителни инициативи за оповестяване на нефинансова информация от определен кръг предприятия, които често водят до объркване и създават възможности за „greenwashing“. Съществеността на въпросите, свързани с нефинансовото Отчитане, се оказва движещ мотив и в законодателството на Европейския съюз. Според приетата Директива 2014/95/ЕС от големите компании се изисква да разкриват определена нефинансова информация за начина, по който работят и управляват социалните и екологичните предизвикателства.

Целта на този доклад е да се анализира приложимостта на Директивата на ЕС за нефинансово отчитане и да се очертаят определени слабости при прилагането ѝ, свързани с възможността да се използват различни рамки за оповестяване на нефинансова информация.

Въпросите „за“ и „против“ въвеждането на задължително нефинансово отчитане няма да бъдат обект на разглеждане в тази публикация, а единствено резултатите от прилагането на съществуващите регламенти.

1. Съществуваща регламентация

След финансовата криза през 2008-2009 г. редица международни и национални организации поставиха във фокуса на своята дейност финансовата стабилност, дългосрочните резултати и постигането на устойчивост от дейността. До този момент докладването на информацията относно различни нефинансови аспекти от дейността е по-скоро „занимание“ за големите компании, които са приели „устойчивостта“ като водеща философия в развитието си. В отговор на корпоративните практики за разкриване на информацията, различни регулаторни, законодателни и стандартизиращи органи започват редица инициативи, които се стремят да сложат ред в разкриването на информацията посредством определена форма на стандартизиране на оповестяванията в зависимост от различни регулаторни и стандартизиращи рамки.

Така за период от едно десетилетие се появяват редица стандартизиращи рамки като: Общоприетите принципи на Глобалният договор на ООН, фокусирани върху правата на човека, околната среда и борбата с корупцията; насоките на ОИСР за мултинационални предприятия;

ISO 26000 – Указания за социална отговорност, Приложимата рамка и стандарти на Глобалната инициатива по отчетността (GRI), Съвета за стандарти за отчитане на устойчивото развитие (SASB), Бордът за стандарти за климатичните оповестяваният (CDSB), Рамката за международно интегрирано отчитане (IIRF) и т.н. Всички тези рамки въвеждат определени изисквания и индикатори за оповестяване на нефинансова информация, основно свързана с екологични, социални, антикорупционни въпроси, въпроси, свързани с човешките права, устойчивото развитие, нефинансовите рискове пред бизнеса и т.н.

Важността на въпросите, свързани с нефинансовото отчитане, ги постави в дневния ред на законодателната програма на Европейския съюз. През 2014 г. Европейският парламент и Съветът на Европейския съюз приеха Директива 2014/95/ЕС по отношение на оповестяването на нефинансова информация и на информация за многообразието от страна на някои големи предприятия и групи. На практика с тази Директива Съюзът призна значението на оповестяването на нефинансова информация от страна на предприятията при определянето и анализа на рисковете за бизнеса и увеличаване на доверието на инвеститори и потребители. Правилата, залегнали в Директивата на ЕС относно нефинансовата отчетност, са приложими само за големи предприятия от обществен интерес с повече от 500 служители. Това, по оценки на самият ЕС при въвеждане на правилата, включва около 6000 големи компании и групи в целия ЕС, включително публични компании, банки, застрахователни дружества, други дружества, определени от националните органи като предприятия от обществен интерес и т.н.

Посочената Директива изисква от компаниите да публикуват ежегодни доклади за политиките, които прилагат в няколко ключови области: опазване на околната среда; социална отговорност и отношение към служителите; зачитане на правата на човека; антикорупционни практики; разнообразие в бордовете на компаниите (по отношение на възраст, пол, образование и професионален опит). Приложението на Директивата е транспонирано в националното ни законодателство с въвеждането на изискването за съставяне на нефинансова декларация от определен кръг предприятия. Регламентирано е съдържанието на въпросите, които се включват в нефинансовата декларация, както и възможностите за публикуването ѝ (като част от Доклада за дейността или като самостоятелен документ) (АА, 2019).

Независимо от задължителния си характер на практика Директива 2014/95/ ЕС (респ. Законът за счетоводството в България) **не предписва задължителен формат на оповестяванията**, а предоставя на предприятията значителна гъвкавост при оповестяването на съответната информация по начин, **който те считат за най-полезен**. Отделните предприятия могат да се позовават на международни, европейски или национални насоки и рамки за оповестяване с цел да представят определената от тях релевантна информация.

В контекста на посоченото не трябва да се игнорират изследванията, според които мениджмънтът обикновено предпочита да разкрие предимно положителната информация (Scalet & Kelly, 2010). В този смисъл наличието на публикуван нефинансов отчет (макар и изрично регламентирано) без изрично посочване на минимален набор от показатели за оповестяване по ключови области, както и въвеждането на основни принципи при оповестяването, прави публикувания отчет ненадежден и намалява неговата полезност за външните ползватели.

Във връзка с оповестяването на нефинансова информация относно корпоративната социална отговорност е извършено проучване, обхващащо 314 публични компании от 8 отрасли, участващи при формирането на 9 европейски борсови индекса (Buuren, 2018). Резултатите показват, че 58 % от изследваните компании са приложили принципите на SDGs, а 52% – рамката на Global Reporting Initiative (GRI). Установени са и различия на ниво държава и включването в съответния борсов индекс, което пък може да се приеме като индикатор, че **различните рамки за оповестяване имат различна пригодност към изискванията на регулаторните органи в отделните страни**.

От особена важност считаме, че са мотивите за оповестяване на нефинансова информация. В изследване на AICPA, проведено сред 600 респонденти, сред първите 10 мотива, със значение повече от 50 %, са посочени: изпълнение на нови регулаторни и законодателни изисквания; подобряване/управление на корпоративната репутация; изпълнение на очакванията на потребителите; управление/намаляване на разходите; подобряване на риск мениджмънта (AICPA, 2015), докато 15 години по-рано са преобладавали социалните мотиви (Nikolov & Stanev, 2018). Анализът на посочените резултати показва изместване на фокуса от чисто социалните към регулаторни (нормативни) и икономически мотиви, свързани с оповестяванията, което пък извежда на преден план въпросите за надеждността, сравнимостта и валидирането

на публикуваната нефинансова информация, т.е. за необходимостта от единна рамка за докладване.

2. Необходимост от използване на единна рамка за оповестяване

Различни изследвания посочват, че в момента в световен мащаб съществуват повече от 30 международни рамки за устойчиво нефинансово отчитане (Brown, 2009). На този фон, въведеното с Директива 2014/95/ЕС задължително докладване на нефинансова информация без изричното регламентиране на използвана рамка за оповестяване считаме, че ще създаде трудности пред предприятията при определянето коя от съществуващите рамки да използват, за да докладват особеностите в дейността си. Тези рамки се различават, както по тяхното предназначение, така и по съдържанието си и използваните индикатори за оценка на нефинансовите аспекти от дейността. Без да претендираме за изчерпателност и предвид ограничения обем на настоящата публикация, ще посочим само най-често използваните рамки с техните характеристики и съдържанието, върху което се фокусират.

Таблица 1

Основни инициативи за оповестяване на нефинансова информация

Организация	Основни потребители	Форма на предоставяната информация	Основно съдържание
GRI	Широк кръг заинтересовани страни	Отчет за устойчивото развитие	Изграждане на устойчиви решения чрез установени стандарти и глобална мрежа от заинтересовани страни
IIRC	Доставчиците на финансов капитал	Интегриран годишен отчет <i>или</i> Самостоятелен отчет	Създаване на интегрирано отчитане и мислене в рамките на общата бизнес практика както за публичния, така и за частния сектор
SASB	Инвеститори в американски публични компании	SEK 10-K, 20-K	Създаване и подобряване на специфични показатели по отделни сектори на икономиката за инвеститорите в САЩ

ISO	Ръководството и външни заинтересовани страни	ISO сертифициране (ISO 26000:2012 Указания за социална отговорност)	Декларира отговорност на организацията за въздействието на нейните решения и дейности върху обществото и околната среда чрез прозрачно и етично поведение. Включва 7 основни теми, свързани със социалната отговорност като управление на организацията; Човешки права; Трудови практики и взаимоотношения; Околна среда; Лоялни практики на организацията; Въпроси, свързани с потребителите; Приобщаване на общността и нейното развитие.
-----	--	---	---

Източник: Официални интернет страници на посочените организации.

В практико-приложен аспект всяко предприятие може да избере подходяща рамка според спецификите на дейността си и показателите, които тази рамка използва (или не използва). Ето защо, наличието на толкова различни рамки за нефинансово отчитане може да доведе до своеобразен „миш-маш“ от информация, която в много от случаите дори се дублира и води до объркване сред ползвателите ѝ. В този контекст са една част от публикациите в специализираната литература, които *представят разрез на текущото състояние и посочват слабостите на нефинансовото отчитане*. В подкрепа на горната теза са резултатите от изследване на консултантската компания EY, която през 2018 г. провежда проучване на глобалните климатични промени и услуги за устойчиво развитие сред институционални инвеститори (EY, 2018). Като особено важен определяме факта, че инвеститорите изразяват спешна **нужда от „предписващи нефинансови счетоводни стандарти“**. Петдесет и девет процента (59%) са отговорили, че предписващите счетоводни стандарти за нефинансова информация биха били много полезни. В подкрепа на подобна теза Nelson счита, че идеята за въвеждане на „глобални стандарти за нефинансова информация“ е съвсем реалистична (Nelson, 2019). В свое изследване от 2010 г., обх-

ващащо 30 държави, (далеч преди приемането на Директивата за нефинансовата информация) KPMG, GRI, UNEP и UCGA посочват като аргументи за въвеждането на задължително нефинансово отчитане фактори като **съпоставимост на оповестяванията, стандартизацията, намаляване на рисковете за компанията, намаляване на разходите за инвеститорите и еднаквото им третиране** (KPMG, 2010).

Подобни резултати откриваме и в изследването на BEIS, проведено сред 129 респонденти във Великобритания (BEIS, 2019), в което над половината от анкетираните определят разликите в отчитането между компаниите и производителите от това затруднения при сравняването на докладите като твърде съществени. Авторите на изследването посочват още няколко трудности, които произтичат от липсата на единни правила за оповестяваната информация, и те са свързани не просто със сравняване на организациите една с друга, но и при наблюдение и проследяване на годишните резултати в отделните организации, тъй като подходите към нефинансовото отчитане могат да варират значително дори в два последователни периода. За по-високата ефективност на нефинансовите доклади, **които са ориентирани към конкретни рамки за оповестяване** сочат и резултатите от изследване сред 522 германски компании преди въвеждане на Директива 2014/95/ЕС (Hoffmann, et al., 2018).

В сравнително изследване (Jeffery, 2017), обхващащо четири страни (Великобритания, Германия, Франция и Италия), авторите стигат до заключението, че Директивата не предоставя специфични КРІ, които следва да се прилагат от компаниите, нито указания за това, което те трябва да се опитат да илюстрират. Нито една от другите анкетираните държави (с изключение на Франция) не е определила конкретни КРІ или как те трябва да бъдат измерени. В резултат на това са налице множество КРІ, използвани в компании, което прави сравнителния анализ много труден.

Европейско изследване, обхващащо 1000 големи компании от ЕС, показва, че на практика само 21,9% от компаниите разкриват своите нефинансови КРІ в публикуваните отчети (Alliance for Corporate Transparency, 2020, p. 11). Липсата на такава обобщена информация при 78 % от всички компании значително подкопава практическата използваемост на техните доклади.

Следва да посочим и още един съществен проблем, произтичащ от липсата на единна рамка за оповестяване, а именно, че Директивата не уточнява как нефинансовият отчет (декларация) трябва да се позовава на различни аспекти от финансовото отчитане, т.е. как да бъде представена връзката с финансовите показатели от дейността на предприятията.

В резултат на установените слабости при въвеждането на задължително нефинансово отчитане се появила редица изследвания на авторитетни организации и авторски колективи, свързани с *търсенето на възможности за подобряване на съществуващите регламенти*. В публикация на Accountancy Europe съвсем недвусмислено се посочва, че е **необходим подход за взаимосвързани стандарти** за корпоративно отчитане, който ще стандартизира качествените характеристики на информацията и принципите за оповестяване на основните доклади, свързвайки нефинансовата информация с финансовата отчетност. Авторите категорично посочват, че взаимосвързаните стандарти следва да постигнат два основни резултата: концептуална рамка и последователни показатели (Accountancy Europe, 2019, pp. 9-11).

Посочените проблеми са изключително детайлно описани в доклад, изготвен за министъра на икономиката на Франция (Cambourg, 2019). В него са очертани няколко основни стълба, около които трябва да се развива нефинансовото отчитане в европейски контекст. Първият стълб включва обща рамка, общи принципи за качество на нефинансовата информация, а вторият стълб се фокусира върху стандартизацията на съдържанието. Той има две измерения, като едното е общо, а другото е специфично за сектора:

- Обща рамка на стандартите, която е основата и може да бъде структурирана с няколко нива на изисквания за оповестяване и
- Необходими са допълнителни специфични за сектора рамки, за да се приведе в съответствие общото оповестяване с необходимостта от адаптиране към дейностите на всяка компания.

Цитираният доклад на Patrick de Cambourg се превърна в основа на речта на вицепрезидента на ЕК Valdis Dombrovskis от 19 февруари 2020 г. на конференцията на фондацията за МСФО, където той заявява, че „Комисията ще поиска Европейската консултативна група за финансово отчитане (EFRAG) да започне подготвителна работа по стандартите за нефинансово отчитане възможно най-бързо“ (ЕС, 2020а). Мо-

жем да определим позицията на вицепрезидента на ЕК и като признание за наличието на проблеми при прилагането на Директивата за нефинансовото отчитане. Всъщност, за наличието на нерешени въпроси говори и фактът, че през декември 2019 г. (3 годни след въвеждането ѝ) ЕК инициира предложение за ревизиране на част от текстовете на Директивата. Като един от нерешените проблеми, посочен и Европейска комисия, е недостатъчната сравнимост и надеждност на отчетената нефинансова информация. Освен това компаниите не отчитат цялата нефинансова информация, която потребителите смятат за необходима, а инвеститорите и други ползватели изпитват трудности да я открият, дори когато тя е отчетена. От Комисията посочват, че „компаниите са изправени пред несигурност и сложност, когато решават каква нефинансова информация да се отчита и как и къде да се докладва такава информация“. На 20 февруари 2020 г. Комисията публикува втората част от документите за обсъждане, които включват подробен онлайн въпросник с 45 въпроса, като 2 от най-важните са: (ЕС, 2020b).

- Дали наличието на единен стандарт за нефинансово отчитане би помогнало за предоставянето на нефинансова информация, която е по-надеждна, съпоставима и подходяща? И трябва ли някой от тези стандарти да включва елементи, специфични за сектора?

- Дали прилагането на съществуващ стандарт или рамка самостоятелно ще разреши проблемите (например: Глобалната инициатива за отчитане (GRI), Съветът за счетоводни стандарти за устойчивост (SASB) или Международната рамка за интегрирана отчетност (IIRF)?

За глобалното значение на въпросите за регулирането на нефинансовото отчитане показателен е фактът, че те намериха място и в доклад, представен за обсъждане от Световния икономически форум през 2020 г. Той е разработен в сътрудничество с Deloitte, EY, KPMG и PwC, като основната цел на доклада е да предложи за обсъждане общ основен набор от показатели и препоръчани оповестявания, които членовете на International Business Council (IBC) биха могли да използват за хармонизиране на своите основни отчети, и по този начин да намалят фрагментацията и да насърчат по-бързия напредък към системно решение, което може би да включва общоприет международен счетоводен стандарт (WEF, et al., 2020).

Разбира се съществуват и автори, които споделят своите опасения, че натискът към стандартизация може да бъде меч с две остриета, тъй

като може да повлияе на значимостта на информацията (Aureli , et al., 2018). Въпреки наличието на подобни опасения считаме, че липсата на общоприет набор от стандарти, респ. рамка за докладване на нефинансовата информация, изправят често инвеститорите в невъзможност да сравняват компаниите, които анализират. Ако предприятията разкриват различни видове данни и използват различни измерители (KPI), това прави почти невъзможно да се направят сравнения или да се идентифицират тенденциите и да се оценят нефинансовите рискове и тяхното влияние върху дейността.

Подобна позиция за необходимостта от въвеждането на минимален набор от нефинансови измерители на дейността, чрез които да може да бъде допълнено измерването на ефективността от осъществяваната дейност, е посочена от нас в предишни публикации. Това от своя страна налага определянето на ключови области и показателите в тях, както и информация за изчисляването им, възможности за проследяване във времето, източниците на информация за изчисляването и т.н. (Atanasov & Marinova, 2017) Използването на такъв подход може да се реализира само при въвеждането на единна рамка (и стандарт) за оповестяване на нефинансова информация. Въпреки това считаме, че при задължителното разкриване на нефинансова информация следва да се очертаят критериите за избор на съществени елементи за оповестяване, тъй като въвеждането на прекалено много показатели със задължителен характер би нарушило концепцията за същественост.

Обективният анализ на цитираните изследвания дава основание да се приеме, че от особена важност за получаване на ползи от нефинансовото отчитане, е изработването на единни правила при оповестяване на нефинансовата информация заедно с единна рамка за оповестяване и набор от ключови индикатори, най-малко по следните причини:

- Липсата на единна рамка ще доведе до множество нефинансови отчети (декларации), които съдържат предимно описателна информация или дори показатели, чиято полза е компрометирана, тъй като са несъпоставими помежду си дори на ниво отрасъл, поради факта, че са част от различни рамки за оповестяване и имат различно съдържание;

- Наличието на единна рамка (и стандарти) ще повиши съпоставимостта и надеждността на оповестяваната информация и доверието в корпоративната отчетност от страна на заинтересованите страни;

- По този начин ще се даде превес на „структурираната“ пред „неструктурираната“ информация, което е индикатор за повишаване на полезността на оповестяванията. Фактът, че сегашният формат на нефинансовата декларация не предписва конкретика и не предполага изискване за структурирано представяне на информацията, дава възможност за формално изпълнение на изискванията на Европейската директива;

- Въвеждането на специфични нефинансови индикатори (Non-financial KPI) ще повиши аналитичните качества на оповестяванията и обвързване на „структурираната информация“ пряко и логически с конкретни финансови показатели от дейността, към които има отношение;

- Наличието на единна рамка за оповестяване с конкретни нефинансови индикатори дава възможност за по-сериозен акцент върху изясняването на начина, по който ключовите нематериални бизнес активи и рискове се управляват и развиват в съответствие с бизнес стратегията и промените във външната среда;

- Липсата на единна рамка създава трудности при верифицирането на оповестената информация от трети страни като регулаторни органи, одитори и т.н.;

- Единната рамка би дала отговори на редица въпроси и за корпоративните мениджъри, и за съставителите на корпоративни отчети, тъй като наличието на единни правила и основни нефинансови индикатори ще позволи на съставителите на отчетите и докладите за дейността да имплементират адекватно нефинансовата информация с оповестените финансови данни.

Заклучение

Безспорно днес решенията, които се вземат от корпоративни мениджъри, инвеститори, регулатори и др. заинтересовани страни, трябва да отчитат не само значението на финансовите показатели, но и да следват екологични и социални критерии, които придават различни ракурси в процеса на вземане на решения. Ето защо считаме, че наличието на единна рамка при задължителното докладване на информацията с екологична и социална насоченост би спомогнало за изграждане на ефективна връзка между финансовото и нефинансовото отчитане, като се насочи вниманието върху способността на предприятието към дългосрочното създаване на стойност.

Очевидно е, че търсенето на стандартизирана, сравнима, верифицируема нефинансова информация е налице. Сега на ход са законодателните, регулаторните и стандартизиращи органи, които да намерят разумния баланс между задължителна, достатъчна, качествена, взаимосвързана, измерима информация, която да бъде оповестявана така, че да бъде полезна.

References

1. Accountancy Act, Promulgated, State Gazette No. 95/8.12.2015, effective 1.01.2016, Amended and supplemented State Gazette No. 26/22.03.2020.

2. Accountancy Europe. (2019) Interconnected Standard Setting for Corporate Reporting, Brussels: Accountancy Europe.

3. AICPA. (2015) The State of Sustainability Assurance and Related Advisory Services in the U.S.: Two Market Assessments. [Online] Available at:

<https://www.aicpa.org/content/dam/aicpa/interestareas/businessindustryandgovernment/resources/sustainability/downloadabledocuments/sustainability-twomarket.pdf> [Accessed 28 3 2020].

4. Alliance for Corporate Transparency. (2020) The Alliance for Corporate Transparency Research Report 2019: An analysis of the sustainability reports of 1000 companies pursuant to the EU Non-Financial Reporting Directive, Brussels: Alliance for Corporate Transparency.

5. Atanasov, A. & Marinova, R. (2017) Integriranoto otchitane – novo predizvikatelstvo v korporativното otchitane. Upravlenie i obrazovanie, 13(1), pp. 106-113.

6. Aureli, S., Magnaghi, E. & Salvatori, F. (2018) The Transposition of the Non-Financial Reporting Directive in the UK, France and Italy. Symphonia. Emerging Issues in Management, Issue 1, pp. 48-67.

7. BEIS. (2019) Stakeholder Perceptions Of Non-Financial Reporting. BEIS Research Paper Number 2019/027. [Online] Available at: https://assets.publishing.service.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/841047/stakeholder-perceptions-of-non-financial-reporting.pdf [Accessed 15 2 2020].

8. Brown, H.S., de Jong, M. and Levy, D.L. (2009) Building institutions based on information disclosure: lessons from GRI's sustainability reporting. Journal of Cleaner Production, 17(6), pp. 571-580.

9. Buuren, E.v. (2018) 2018 Survey on CSR Reporting in Europe. Trends and Challenges for European Companies on CSR Reporting and Sustainability Goals Integration, Berlin: Perception & Reality Square GmbH.

10. Cambourg, P. d. (2019) Ensuring the relevance and reliability of non-financial corporate information: an ambition and a competitive advantage for a sustainable Europe. [Online] Available at: http://www.anc.gouv.fr/files/live/sites/anc/files/contributed/ANC/4.%20Qui%20sommes-nous/Communique_de_presse/Report-de-Cambourg_extra-financial-informations_May2019_EN.pdf [Accessed 26 3 2020].

11. EC. (2020a) Speech by Executive Vice-President Valdis Dombrovskis at the IFRS Foundation conference “Financial reporting: remaining relevant in a changing environment”. [Online] Available at: https://ec.europa.eu/commission/commissioners/2019-2024/dombrovskis/announcements/speech-executive-vice-president-valdis-dombrovskis-ifrs-foundation-conference-financial-reporting_en [Accessed 25 3 2020].

12. EC. (2020b) Non-financial reporting by large companies (updated rules). Public consultation. [Online] Available at: https://ecas.ec.europa.eu/cas/login?loginRequestId=ECAS_LR-28007870-gMhjsG4jgUFXX7FL5CL6zqdr4YXPMIKA8yRy1uCHf9UQ7KkJ5R4yrbfuqmnokpGoKkmzMoBX5dzgizhbEXbmzn9j-jpJZscgsw0K6XyjCM9qinm-W1A6hJrjLio0czrp9T4k0bd5zdxhDqP6ORIVxtpq2cnREvbadr2ytZe9p4Nb5eEQLL5RXOpOzefu [Accessed 8 4 2020].

13. EY. (2018) Does your nonfinancial reporting tell your value creation story?. [Online] Available at: https://www.ey.com/en_bg/assurance/does-nonfinancial-reporting-tell-value-creation-story [Accessed 22 3 2020].

14. Hoffmann, E., Dietsche, C. & Hobelsberger, C. (2018) Between mandatory and voluntary: non-financial reporting by German companies. Sustainability Management Forum, Volume 26, pp. 47-63.

15. Jeffery, C., (2017) Comparing the implementation of the EU Non-Financial Reporting Directive in the UK, Germany, France and Italy. [Online] Available at: <http://www.purposeofcorporation.org/comparing-the-eu-non-financial-reporting-directive.pdf> [Accessed 15 3 2020].

16. KMPG, GRI, UNEP, UCGA. (2010) Carrots And Sticks – Promoting Transparency And Sustainability. An update on trends in

Voluntary and Mandatory Approaches to Sustainability Reporting. [Online] Available at: <https://www.globalreporting.org/resourcelibrary/Carrots-And-Sticks-Promoting-Transparency-And-Sustainability.pdf> [Accessed 18 3 2020].

17. Nelson, M. (2019) Why it's time to take a standard approach to nonfinancial reporting. [Online] Available at: https://www.ey.com/en_si/time-to-take-a-standard-approach-to-nonfinancial-reporting [Accessed 2 4 2020].

18. Nikolov, E. & Stanev, Y. (2018) Dokladvane na korporativnata socialna otgovornost. Almanah nauchni izsledvania, 25(2), pp. 257-289.

19. Scalet, S. & Kelly, T. (2010) CSR Rating Agencies: What is Their Global Impact?. Journal of Business Ethics, Volume 94, pp. 69-88.

20. WEF, et al. (2020) Toward Common Metrics and Consistent Reporting of Sustainable Value Creation, Geneva: World Economic Forum. [Online] Available at: http://www3.weforum.org/docs/WEF_IBC_ESG_Metrics_Discussion_Paper.pdf [Accessed 12 3 2020].